

[Rasmussen (Gylling).]

tilbage til Tiden under forrige Krig og finde en Lovgivning af lignende Art som den, der her forberedes. Det kunde være naturligt at undersøge de Resultater, man dengang kom til, for at se, om man under den nuværende Situation skulde kunne undgaa Fejl, man da begik. Det ligger da nær at gøre opmærksom paa, at Erfaringerne dengang egentlig gav Vidnesbyrd om, at Brændselsfremskaffelse fra Indlandet har ingen Værdi undtagen under særlige Forhold. Som en Reserve kan Brændselet udnyttes, men under normale Forhold er Konkurrencen med udenlandsk Brændsel, Kul, Cinders o. s. v., en saadan, at det ikke er muligt for den danske Produktion at klare sig. Det skulde nødtigt være saadan, at de Ting, som fremkom under den daværende Produktion af indenlandsk Brændsel, skulde gentage sig, disse Ting, som vi alle har været Vidne til, idet vi, da efter Krigens Afslutning normale Forhold igen indtraadte, saa, hvorledes det saa ud i danske Moser og Brunkulslejer. Det var et sørgeligt Syn at se disse mange dyrt anskaffede Maskiner, som blev liggende tilbage i Moserne, og at se, at store Mængder af Tørv var usælgelige. Mange andre Forhold vidnede ligeledes om, at det ikke er tilraadeligt at fremkalde saadanne Tilstande i vort Land. Det maa vel kunne undgaaes. Man maa kunne lære af Fortidens Fejl. Derfor tror jeg ogsaa, der vil blive udvist mere Forsigtighed i Henseende til Anskaffelse af dyre Maskiner som Grundlag for en Masseproduktion, det hurtigt viser sig umuligt at afsætte. Men uanset dette kan jeg paa mit Partis Vegne give min Tilslutning til, at man nu optager en Lovgivning, som har til Formaal at sætte os i Stand til under den særlige Situation, vi er inde i i Øjeblikket, at kunne fremskaffe betydeligt mere indenlandsk Brændselsmateriale, end det hidtil har været muligt.

Jeg tror, at Lovforslaget er bygget op paa en Maade, som vil gøre det muligt at naa det, man tilsigter. Med Hensyn til § 2, der er den mest omtalte Paragraf i Lovforslaget, og som indeholder Ekspropriationsbestemmelsen, gaar jeg ud fra — og det synes jeg ogsaa, der er givet Udtryk for baade i Bemærkningerne og i Ministerens Fremsettelsestale forleden —, at det naturligvis ikke er Meningen, at man vil gaa til en kraftig Ekspropriation af de Moser og Lejer, der findes. Det er ikke Meningen, men det kan være naturligt og rimeligt, at visse Steder, hvor der ikke er Mulighed for den private Mand for at ud-

nytte Lejerne, kan der i Overensstemmelse med hans eget Synspunkt træffes en Afgørelse, saa at der bliver Mulighed for at faa noget ud af Lejet. Det kan vi ikke have noget imod. Jeg betragter det ogsaa som en Selvfølge, at saadanne Steder, hvor der under de nuværende Tilstande er god Gang i Arbejdet, lader man den enkelte private Mand fortsætte det. Vi har i Jylland og vel ogsaa andre Steder adskillige Tørvfabrikker, som ejer ret store Mosestrækninger og har gennemført Arbejdet udmærket, saa de er i Stand til at yde, hvad der kan ydes paa det Omraade. Derfor er det vel ikke Meningen — det vil jeg ikke tro —, at Staten ønsker at træde ind som Arbejdsgiver og skyde vedkommende ud af det Erhverv og den Forretning, han nu engang har. Det ærede Medlem, der talte for Venstre (Sønderup), udtalte, at der var en vis Mistro i Retning af, at noget saadant kunde finde Sted. Jeg for mit Vedkommende vil mene, at der ikke er Grundlag for nogen Mistro i dette Forhold. Det vilde være ganske urimeligt, naar et Arbejde gaar godt, om man skulde blande sig deri. Men, som sagt, adskillige Steder i Landet kan der være Begrundelse for at skride til en Ekspropriation, og naar det sker under betryggende Forhold, saaledes at Folkene faar det Vederlag, de med Rimelighed kan ønske, og som man kan forsvare, tror jeg heller ikke, der kan være saa meget at sige dertil. Det Udvalg, som herom skal ned sættes, skal jo bestaa af 2 af Landbrugsministeren og Handelsministeren valgte Medlemmer og 2 af vedkommende Amtsrads kredt valgte Medlemmer samt 1 Medlem valgt af Højesteret. En saadan Sammensætning af Nævnet skulde jo ogsaa være Vidnesbyrd om, at man ønsker at gøre Ret og Skel til alle Sider. Derfor har vi ikke noget imod, at man tager en saadan Bestemmelse med ind i denne Lovgivning.

Der blev af det ærede Medlem Hr. Sønderup rettet en Forespørgsel til den højtærede Minister angaaende Ministerens Beføjelser i § 2. Jeg vil gerne gøre det Spørgsmaal til mit. Det vilde være rart, om man kunde gøre denne Bestemmelse klarere, end den er i Lovforslaget, saadan at man helt bestemt faar klarat, hvad det er, Ministeren har tænkt med den Dispensationsret, som denne Paragraf giver ham.

Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale Lovforslaget til en hurtig og velvillig Behandling her i Tinget.

Hartel: Jeg kan tilslutte mig den Betragtning, den ærede socialdemokratiske